

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 04.11.2013
Sayı: 1184

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

22.04.1983 Tarih ve 2820 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve
Gerekçesi ekte sunulmaktadır. Gereğini saygılarımla arz ederim.05.11.2013

Sedef KÜÇÜK

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırkası Eşitliği			
Esas Komisyon	Anayasa			
Tarih:	13 Kasım 2013		E. No: 2/1838	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
TBMM BAŞKANI				

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ

04 Kasım 2013

Numara:

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ

04 Kasım 2013

No: 254998

GENEL GEREKÇE

Dünya Ekonomik Forumu'nun 2013 cinsiyet uçurumu raporuna göre, Ülkemiz kadın parlamenter oranı açısından 136 ülke arasında 91'inci sıradadır. Türkiye yüzde 14'lük kadın temsili ile AB ve OECD ülkeleri arasında son sıralarda yer almaktadır. Belediye başkanlarının yalnızca yüzde 1'i kadınlardan oluşmaktadır. Belediye meclisi üyelerinin yüzde 4,2'si, il genel meclisi üyelerinin 3,3'ü kadındır. Bu rakamlar siyasette kadın temsiline çok az olduğunu göstermektedir. Benzer biçimde siyasi partilerimizde de yönetim kadrolarında kadın temsili oldukça sınırlıdır.

Bütün bunlar toplumun yarısını oluşturan kadınların siyaseten eksik temsiline yol açmakta, kadınların yönetim süreçlerinin dışında bırakılmalarına neden olmaktadır. Bunda toplumsal yapıdan kaynaklı nedenler olduğu kadar erkek egemen bir siyaset anlayışı da rol oynamaktadır. Bu açıdan kadınların siyasette temsiline önündeki en büyük engel olarak kadınlara siyasette şans tanınmaması değerlendirilmesinde bulunulabilir.

Avrupa Konseyi 85 nolu tavsiye kararına göre; Üye devletler, eşitsizliğin var olduğu her alanda kadın ve erkek arasında gerçek eşitliği sağlamak için geçici özel önlemler almak üzere görevli kılınmıştır. 2000 yılında düzenlenen Pekin + 5 BM Kadın Özel Oturumu sonuç bildirgesinde, kadınların siyasi partilere ve parlamentolara katılımının artırılması için özel önlemler alınması gerekliliği ortaya konulmuş ve hükümetlere görev olarak yüklenmiştir. Bu özel önlemlerden birisi hem siyasi partilerde hem de parlamentoda kadın temsiline artırılması için cinsiyet kotası uygulamasıdır. Cinsiyet kotası partilerin karar mekanizmalarında, belediye meclislerinde ve parlamentolardaki temsilcileri arasında, her iki cinsiyetin de en az belirli bir oranda mutlaka temsil edilmesi zorunluluğunu ifade eder.

Günümüzde cinsiyet kotası siyasetteki kadın sayısını yukarı çekebilmenin yollarından biri olarak değerlendirilmektedir. Nitekim birçok ülkede cinsiyet kotası uygulanmakta ve bu ülkelerde temsilde adalet konusunda önemli gelişmeler kaydedilmektedir.

Seçim kotası seçmen iradesine değil, aday belirleme sürecine müdahale edilmesini öngörmektedir. Hem siyasi partilerde hem de seçimle gelinen karar mekanizmalarında böyle bir kota uygulanmasının siyasetteki eksik temsiline önüne geçebileceği düşünülmektedir.

Bu amaçla "SEÇİM KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ" hazırlanmıştır

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile 2820 sayılı Kanunun 16'ncı Maddesi 1'inci Fıkrası değiştirilerek Siyasi partilerin merkez karar, yönetim ve icra organlarının en az üçte bir oranında farklı cinsiyetlerden oluşturulması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Madde ile 2820 sayılı Kanunun 17'inci Maddesi değiştirilerek Siyasi partilerin merkez disiplin kurulu üye sayısının en az üçte birinin farklı cinsiyetlerden oluşmasının sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 3- Madde ile 2820 sayılı Kanunun 19'uncu Maddesi 2'inci Fıkrası değiştirilerek siyasi partilerin il kongresi delegelerinin en az üçte birinin farklı cinsiyetlerden üyelere oluşturulması amaçlanmıştır.

MADDE 4- Madde ile 2820 sayılı Kanunun 19'uncu Maddesi 4'üncü Fıkrası değiştirilerek siyasi partilerin il yönetim kurulu üye sayısının en az üçte birinin farklı cinsiyetlerden oluşturulması amaçlanmıştır.

MADDE 5- Madde ile 2820 sayılı Kanunun 37'inci Maddesi 1'inci fıkrası değiştirilerek siyasi partilerin, milletvekilliği genel veya ara seçimlerinde gösterecekleri adayların en az üçte birinin farklı cinsiyetlerden adaylardan oluşturulması amaçlanmıştır.

MADDE 6- Madde ile 2820 sayılı Kanunun 37'inci Maddesi 4'üncü fıkrası siyasi partilerin, milletvekilliği genel veya ara seçimlerinde ön seçimle aday belirleyecekleri seçim çevrelerinde, adayların en az üçte birinin farklı cinsiyetlerden adaylardan oluşması amaçlanmıştır.

MADDE 7- Yürürlük maddesidir.

MADDE 8- Yürütme maddesidir.

2820 SAYILI SEÇİM KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 2820 sayılı Kanunun 16'ncı Maddesi 1'inci Fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Siyasi partilerin merkez karar, yönetim ve icra organları parti tüzüğünde belirtilen isim, şekil ve sayıda kurulur. Büyük Kongrece seçilecek merkez organlarının her birinin üye sayısı, en az üçte biri farklı cinsiyetlerden oluşmak kaydıyla, 15'den az olamaz."

MADDE 2- 2820 sayılı Kanunun 17'inci Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Siyasi partinin merkez disiplin kurulu, bu Kanunda ve parti tüzüğünde gösterilen şekilde kurulur. Bu kurulun üye sayısı, en az üçte biri farklı cinsiyetlerden oluşmak kaydıyla, yediden az olamaz."

MADDE 3- 2820 sayılı Kanunun 19'uncu Maddesi 2'inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İl kongresi, sayısı en az üçte biri farklı cinsiyetlerden oluşmak kaydıyla altıyüzden fazla olmamak üzere, parti tüzüğüne göre ilçe kongrelerince seçilen delegelerden oluşur. O ilin partili milletvekilleri ile yönetim ve disiplin kurulları başkan ve üyeleri, il kongresinin tabii üyeleridir. Geçici yönetim kurulu başkan ve üyeleri de kongreye katılma hakkına sahiptirler. Ancak geçici il yönetim kurulu başkanı ve üyelerinden delege sıfatı olmayanların kongrede oy kullanma hakları yoktur."

MADDE 4- 2820 sayılı Kanunun 19'uncu Maddesi 4'üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İl yönetim kurulu, parti tüzüğünün göstereceği sayıda üyeden oluşur. Bu sayı, en az üçte biri farklı cinsiyetlerden oluşmak kaydıyla, 7'den az olamaz."

MADDE 5- 2820 sayılı Kanunun 37'inci Maddesi 1'inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Siyasi partiler, milletvekilliği genel veya ara seçimlerinde, adaylık için müracaat eden ve adaylığı uygun bulunanlar arasından, en az üçte biri farklı cinsiyetlerden adaylar olmak kaydıyla, adayların tespitini; serbest, eşit, gizli oy, açık tasnif esasları çerçevesinde, tüzüklerinde belirleyecekleri usul ve esaslardan herhangi biri veya birkaçı ile yapabilirler.”

MADDE 6- 2820 sayılı Kanunun 37'inci Maddesi 4'üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Partilerin tüzüklerinde herhangi bir seçim çevresinde bütün üyelerin iştiraki ile yapacakları ön seçimde bu Kanunun ön seçimlerle ilgili hükümleri uygulanır. Ön seçim yapılacak çevrelerde en az üçte bir farklı cinsiyetlerden aday oranının gerçekleşmemesi durumunda, aynı cinsiyetten aday olanlar arasında aldıkları oya göre ayrı ayrı sıralama yapılır ve aday listesi alınan oya bakılmaksızın adayların en az üçte biri farklı cinsiyetlerden adaylardan oluşacak biçimde düzenlenir”

MADDE 7- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

